

Jakten på tilbudene

Mennesker fra Kosovo kastes ut av hjem og land. De har ikke noe valg. Vi lever i samfunn der valgmulighetene og tilbudene tilsynelatende ingen ende har: Tilbud om bedre utdanning, lønninger og spareordninger, et rikere kulturliv, bedre sex-liv, grønnere, sunnere og lengre liv, åndelig fornyelse. Fremfor alt skal vi få lære effektiv bruk av tiden slik at vi får tid til alt vi ennå ikke har fått tid til. I dette mylder av muligheter er sjansen stor for at vi sitter fattige tilbake med rastløshet som resultat av jakten på et innholdsrikt liv.

I vår travle tilværelse kan «stillhet være forstyrrende når den konfronterer oss med det sanne bildet av vår egen forvirring og engstelige selvopptatthet,» skriver Mary McAleese, Eires president.

Stillheten gir oss en sjanse til å få perspektiv på og avstand fra det vi selv er en del av. Autoritære samfunn undertrykker kritiske og konstruktive røster. Tilbudssamfunnet nøytraliserer dem ved å friste med så mange muligheter at tid og overskudd til det beste går tapt.

Stillheten kan forandre våre liv. Hvordan kan den bli en regelmessig del av hverdagen? Noen står opp en halv time før det er nødvendig om morgenen. Før avisen, før frokosten, før telefonen begynner å kime, finner de et stillhetens rom. Andre velger en sen kveldsstund etter at dagen har falt til ro. Der kan vi finne fram til de dypeste sammenhenger og oppdage hva vi ønsker å sette først i livet.

Det er ikke en hvilken som helst stillhet og avstand vi trenger. Noen velger kynismens og kritikkens avstand. Andre finner seg sin trygge kosekrok langt borte fra vanskelige avgjørelser. Vi trenger en stillhet der Gud kan åpne håpets og troens dimensjon for oss. Da kan vi vitne om en virkelighet som mange lengter etter under rastløshetens overflate. BOA

Østersjø-initiativ: Ny stiftelse i Latvia

En stiftelse for Moralsk Opprustning så nylig dagens lys i Latvia. Den kalles ATBALSS, hvilket betyr «Stemmen som kommer tilbake». I en tid da Kosovo-konflikten skjerper etniske motsetninger i Øst-Europa, er det bemerkelsesverdig at de unge latviske initiativtakerne har valgt en professor fra landets russiske minoritet til stiftelsens formann. (Ca. 35% av Latvias 2.5 millioner innbyggere har russisk eller hviterussisk bakgrunn.)

10. - 12. april var stiftelsen vertskap for en mindre gruppe fra Norden, Estland og Tyskland som møttes for å planlegge fortsettelsen av seminarer om «Forsoning og samarbeid rundt Østersjøen». 5 av disse seminarer har siden -93 funnet sted i Stockholm, København, St. Petersburg, Tallinn og Caux, Sveits. Tysklands tidligere ambassadør i Norge, Helmut Wegner og hans kone Waltraud var blant dem som kom til møtet i Latvia.

Det var lagt til den idylliske byen Jurmela ved Riga-bukten. Rektor ved Latvias kulturakademi, lederen for Transparency International (en organisasjon som bekjem-

per korrupsjon), en ung økonom fra Latvias bank og en professor i historie ved Latvias universitet var blant dem som ga innsikt i landets situasjon. De fremhevet byggingen av «det sivile samfunn» som en av de viktigste oppgavene.

I Riga møtte vi noen av dem som tar denne oppgaven alvorlig: Representanter for forbrukerorganisasjoner, rettsvern, foreldre-råd, kooperativer, fortidsminnevern, Europa-bevegelsen, Røde Kors etc.. De er seg ansvaret som samfunnsbyggere bevisst og er et voksende nettverk over hele landet.

Da de opprettet Atbalss skrev stifterne: «Det som ligger foran oss er en læreprosess. Vi vil sende folk ut for å høste erfaringer med MRA i andre land. Våre problemer er ikke enestående. Vi vil også arrangere sammenkomster hvor folk fra Russland og andre SUS-land kan delta.» Etter april-møtet i Riga skrev de: «Vi håper at båndene som er etablert rundt Østersjøen vil vokse seg stadig sterkere, og lover å bruke vår energi til å opprettholde dem fra vår side.»



Frihetsstatuen i Riga

JJW

Gode nyheter fra Afrika

Som bilag i dette nummeret vedlegges et oppslag fra dagsavisen «Vårt Land». Det handler om to somalieres arbeid for å overvinne anarkiet og forene sitt land etter en bitter borgerkrig. På bilagets bakside bringer vi tre aktuelle rapporter fra Sør-Afrika, Kenya og Tanzania.

Innbudt til Gaza, Vestbredden og Israel

Valgene i Israel 17. mai åpnet kanskje nye muligheter for fredsprosessen i Midt-Østen. Israelere og palestinere som har deltatt i MRA's konferanser i Caux har ofte sagt: «Hvis vi bare kunne bringe budskapet fra Caux til vårt eget område!» Den 16. - 23. april i år skjedde det. En internasjonal MRA-gruppe besøkte Gaza, Israel og Vestbredden. I Gaza-området sto et medlem av territoriets lovgivende forsamling og formannen i «Den røde halvmåne» (muslimsk parallell til Røde Kors) for innbydelsen. På Vestbredden organiserte tre lærere besøket, mens sponsorene i Israel innbefattet et parlamentsmedlem fra Arbeiderpartiet (som nettopp vant valgene) og ledere for organisasjonene «Rabbier for menneskerettighetene» og «Senteret for jødisk-arabisk forsoning».

De internasjonale gjestene ble grundig informert om situasjonen på stedene de besøkte, bl.a. to flyktningeleire, israelske bosettinger i Gaza, det gamle Jerusalem, Betlehem universitet og Beit Berl College in nærheten av Tel Aviv. Der møtte de bl.a. professor Yair Hirschfeld, en av pionerene i prosessen som ledet til Oslo-avtalen mellom israelerne og palestinerne. Ved en annen anledning hadde de samtaler med palestinske og jødiske 16-17 åringer som møtes to ganger i måneden til dialog om fredsskapende arbeid.

Gjestene hadde et grensesprengende budskap: Professor Piet Meiring kunne fortelle om arbeidet i den sør-afrikanske Sannhets- og Forsoningskommisjonen, hvor han selv er medlem.

Dr. Yusuf Al-Azhari (se Vårt Land bilaget) bragte nyheter om arbeidet for å samle Somalia etter borgerkrigen. Sushoba Barve fra Bombay, India, hadde konkrete eksempler fra sitt arbeid på grasrotplan for å løse etniske konflikter og hindre vold.

Innleggene fra de utenlandske gjestene ble fulgt av livlige diskusjoner hvor tilhørerne forsøkte å relatere det de hadde hørt til sin egen situasjon. Som en av innbyderne uttrykte det: «Mitt håp er blitt innfridd om å erstatte stadige sammenstøt og spenning med en utveksling av tanker som bare kan bære frukt gjennom tålmodighet og sterk overbevisning.»

Beslutningsprosesser i MRA

I Sør-Afrika nær Pretoria fant årets internasjonale MRA-rådslag sted 4. - 12. mars. Et vakkert retreatsenter, Chapel Hill, under fjellkjeden Magaliesberg ga rom for de 38 deltakerne fra 22 land. Fra Norden deltok lege Harry Ferngren, Stockholm og Jens Jonathan Wilhelmsen, Oslo.

På dagsordenen sto to punkter: 1. En vurdering av forskjellige aksjoner og kampanjer som er sprunget ut av MRA, men bærer andre navn og 2. opprettelsen av strukturer som gjør beslutningsprosessene i MRA mer effektive, synlige og overprøvbare.

Blant aksjonene som ble vurdert er f.eks. «Håp i byene» som begynte i USA og tar for seg utfordringene i multikulturelle storbyer; «Frihetens forutsetninger», som tilbyr ledertrening for ungdom i Øst-Europa; «Forsoning på dagsordenen» som arbeider i konfliktområder verden rundt; «Internasjonalt Mediaforum» som er et nettverk av mediafolk i 60 land; «Caux Konferansene for Næringsliv og Industri» og forskjellige kurser for ungdom og studenter i Australia, India og Caux. Disse initiativene vokser raskt verden rundt og trekker inn nye mennesker, også som heltidsarbeidere.

MRAs identitet

Samrådets oppgave var å vurdere om disse avleggerne på sikt kan føre til en svekelse av MRA's identitet, og på den andre siden, om samholdet og hjertet i MRA er sterkt nok til å pumpe liv og forandringskraft ut i så vidtrekkende forgreininger. Også muligheten for at disse initiativene kan føre til en utvanning av MRA's budskap eller ha andre uønskede konsekvenser ble vurdert. Konklusjonen var imidlertid at disse navngitte initiativene bidrar til å konkretisere MRA's oppgaver i dagens samfunn, samle kreftene rundt relevante oppgaver og oppdage natur-

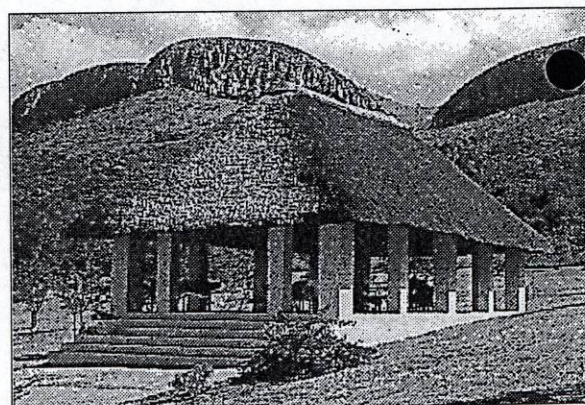
lige samarbeidspartnere.

Samtidig er de åpenbart en utfordring til å styrke kjernen, samholdet og forpliktelsen i MRA's internasjonale fellesskap. Det er noe av hensikten med opprettelsen av et Internasjonalt Råd. Forslaget til dette ble utarbeidet på det forrige MRA-rådslaget i Jamaica i mai i fjor, og har siden vært ute på høring verden rundt. Med resultatet av disse høringene innarbeidet, ble det endelige utkastet lagt frem i Sør-Afrika.

Internasjonalt råd

Det Internasjonale Rådet vil ha 7 - 9 medlemmer som utvelges av de internasjonale rådslagene for en tre-års periode, med mulighet for ett gjenvalg. Det vil ikke fungere som styret for en organisasjon. Deres innflytelse vil være avhengig av tillit og åndelig autoritet. Rådet bistås av et sekretariat og av et «eldsteråd», en uformell ressursgruppe med lang erfaring. Det står til ansvar overfor de årlige rådslagene. Disse samler ca 35 personer som nyter tillit hos og har støtte fra MRA-fellesskapet i regionen eller landet de kommer fra.

Deltakerne i Sør-Afrika var samstemmige om å utprøve denne ordningen i en 5-års periode, for så å vurdere den på nytt. Det neste MRA-rådslaget blir i Panchgani, India, 4. - 11. februar 2000.



Møtelokale på Chapel Hill

Til våre lesere

Som kjent er det ingen abonnementspris på Ny Verden. Utgiftene til driften av bladet dekkes ved gaver. Vi er takknemlige for bidragene som kom i fjor og håper på støtte også i år. Giroblankett vedlegges dette nummer.

VÅRT LAND

FOTO: VEGAR VALDE

KOKAIN

I løpet av de siste seks årene er antallet kokainmisbrukere i Mexico firedoblet. Meksikanerne skylder på USA.

SE SIDE 14

LANG KARRIERE

Francois Mitterand startet sin politiske karriere like etter andre verdenskrig og holdt det gående helt fram til han døde i 1996.

SE SIDE 15

OLSENBANDEN

Folket fikk rett.

SE SIDE 16

SENTRUMSMØTE

Kjell Magne Bondevik møtte i går sin israelske sentrumskamerat Amnon Lipkin-Shahak. Også sentrum i Israel nyner en mulighet til regjeringssamtale etter valget 17. mai.

SE SIDE 10



PIDESTALL

I lang tid har hun vært amerikanernes symbol på en vellykket, kristen kvinne. Men Amy Grant (bildet) ramlet ned fra den pedestallen hun var plassert på.

SE KOMMENTAR SIDE 2

TSYSKERBARNA

Biskopene i Den norske kirke ønsker å møte Aksjon Leibesborn og Landsforeningen Rettferd for Taperne (LRT). - Vi har mye å snakke med ledelsen i kirken om, sier Tor Øystein Ødegaard i LRT.

SE SIDE 5

OVERPRØVDE

Tre ganger har Justisdepartementet overprøvd norske presters vurderingsevne angående asylanters omvendelse.

SE SIDE 5

Ord FOR DAGEN

«Synden benyttet seg av budet og bedrog og drepte meg med det.»

Rom 7,11

tirsdag

23. februar uke 8 - 1999

Løssalg kr. 10,00
Nr. 45 - 55. årgang

Hele kroppen under vann

Stadig flere som skal døpes i Den Evangelisk Lutherske Frikirke i Trondheim ønsker full neddykking. Pastor Thomas Bjerkholt (52) tar konsekvensen av dette, og vil ha basseng for neddykkelsesdåp i lutherske gudshus.

SE SIDE 12-13



- Ikke vår jobb

Helbredelse for å gjøre homofile til heterofile er ikke en oppgave som faller inn under diakoniens virkefelt, mener Kjell Nord-stokke ved Det norske diakonhjemmet.

SE SIDE 3

Blåser støvet av barndommen

Barndommens inntrykk er så klare og reine, mener multikunstner Lars Elling (bildet). På Galleri Steen viser han brokker av sin barndom og inviterer oss til å dikte videre om den.

SE SIDE 16-17

Tidligere fiender bygger opp Somalia

Yusuf Omar Al-Azhari var minister før Said Barrés statskupp i 1969. Osman Jama Ali var minister under Barré. Sammen skal de bygge opp Somalia til et demokratisk land.

SE SIDE 8-9



Yusuf Omar Al-Azhari (t.v.) var seks år i fengsel og hadde en religiøs opplevelse som endret livet. Osman Jama Ali representerte diktatoren som kastet Al-Azhari i fengsel.

FOTO: NILS ARNE GRUTLE

Den nye Norgesdødaren

Denne finnen har så langt ødelagt for norsk gulljubel blant langrennsherene i Ramsau. Men nå ordner damene gullet...

SE SIDE 2 + 26-27



De er dyre - derfor vil tenåringerne ha dem

1200 kroner koster dette paret med Buffalo-sko. Selv uten markedsføring er skoene blitt en salgssuksess. - Jo dyrere et

produkt er, jo tøffere er det, sier trendkonsulent Lisbeth Larsen.

SE SIDE 6-7

Benekter at flere hundre er drept

MINST 300 mennesker skal ifølge irakisk opposisjon ha blitt drept i sammenstøt mellom irakiske sikkerhetsstyrker og shiamuslimske demonstranter i Bagdad og sørlige provinser de siste dagene. Myndighetene benekter både sammenstøt og dødsfall.

Tumultene skal, ifølge den Iran-baserte irakiske opposisjonen, ha brutt ut etter at en framstående shiamuslimsk prest ble drept fredag kveld.

Også øyenvitner meldte om uro og drap.

Minst 100 mennesker er drept i sammenstøtene, ifølge et øyenvitne som hevdet at sikkerhetssoldatene skjøt blindt inn i folkemengden.

I det største distriktet av Bagdad, der flertallet er shiamuslimer, er rundt 300 mennesker drept de siste to-tre dagene, opplyste Rådet for den islamske revolusjon i Irak (SCIRI).

Vi understreker igjen at meldingene i mediene og fra anti-irakiske grupper ikke er annet en fantasifostre. Disse meldingene er fullstendig grunnløse, sa direktøren for det offisielle irakiske nyhetsbyrået INA, Uday al Ta'iche på en pressekonferanse i går.

Han la til at informasjonsdepartementet vil arrangere en guidet tur for journalister til to provinser i sør, slik at de selv kan se at det hele er oppspinn.

Situasjonen var ifølge opposisjonen i går spent over store deler av landet. En informert kilde sa at hæren var satt i høyeste beredskap i tilfelle situasjonen skulle tilspisse seg ytterligere.

Ifølge de ubekreftede meldingene brøt det ut blodige kamper i de shiamuslimske forstedene av Bagdad lørdag etter at ayatollah Mohammed Sadek al-Sadr og hans to sønner ble drept fredag kveld.

Journalister er blitt nektet adgang til området, men vitner sier at det er et uvanlig stort militært nærvær i forstaden. På hvert hjørne skal det ha vært tungt væpnede menn.

Situasjonen er i ferd med å bli eksplosiv, sa ayatollah Mohammad Hakim. (NTB)

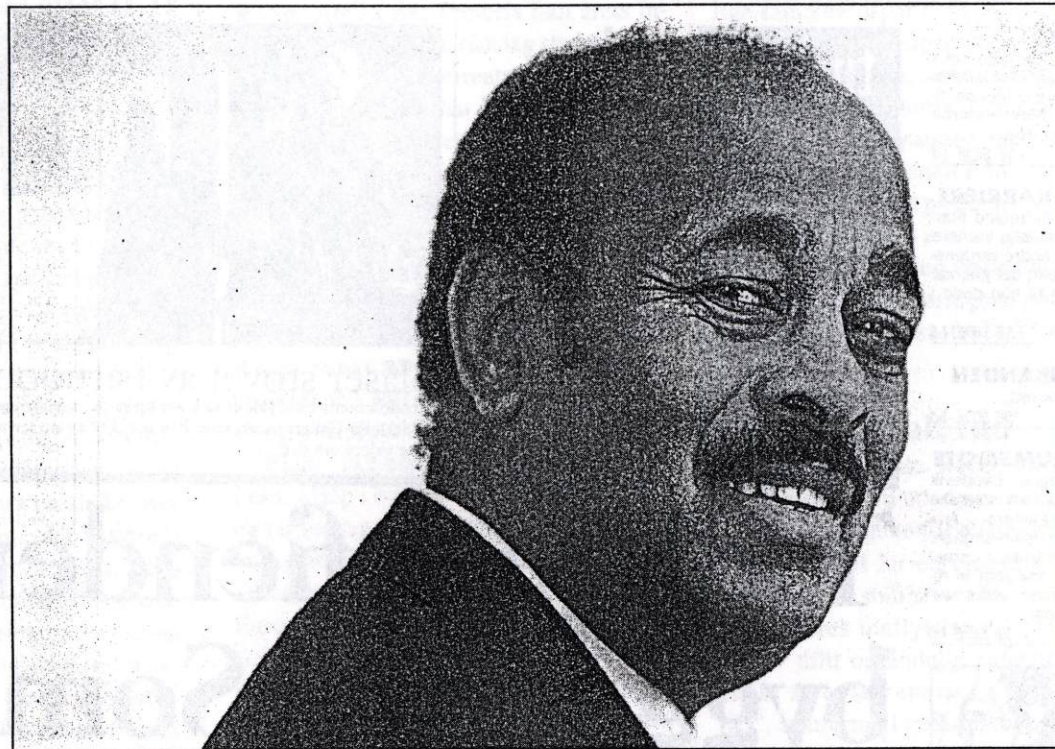
En drept og sju skadd i Irak

BAGDAD: En iraker ble drept og flere andre kom til skade i et amerikanskledet flyangrep mot bakkemål i det sørlige Irak i går, meldte det offisielle irakiske nyhetsbyrået INA i går. Ifølge byrået deltok til sammen 32 fly i angrepet.

Amerikanske og britiske kampply patruljerer regelmessig i den såkalte flyforbudssoenen som stormaktene opprettet over Sør-Irak etter Golf-krigen i 1991. Flyene som gikk til angrep mandag, bombet en rekke sivile mål, het det i meldingen fra Bagdad. (NTB-AFP)

SOMALIA

Langsamt bygges Somalia opp fra bunnen av, mens krigsherrene mister mer og mer makt. Sentralt står



Yusuf Omar Al-Azhari tilbragte seks år av sitt liv i fengsel. På cella fikk han innledertid en opplevelse som endret livet hans dramatisk. ALLE FOTO: NILS ARNE GRUTLE

Fengselet snudde opp ned på livet

Yusuf Omar Al-Azhari er diplomaten og ambasadøren som satt fengslet i mer enn seks år. Han ble utsatt for nesten daglig tortur, og var fysisk sett en skygge av seg selv da han ble sluppet ut i 1984. Men noe annet hadde skjedd med ham.

Av Øystein Franck-Nielsen
franck@vartland.no

HAN begynte sitt yrkesliv som karriere-diplomat. – Jeg var ambassadør i Washington, medlem av Somalias FN-delegasjon, senere ambassadør i Nigeria og flere andre vestafrikanske land. Jeg hadde også flere ministerposter i regjeringen for president Siad Barré gjorde statskupp i 1969. For kuppet var det et slags demokrati i Somalia. – Med kuppet mistet Somalias folk sin frihet. En natt ble jeg hentet av soldater og arrestert som fiende av revolusjonen. Jeg ble plassert i et fengsel – bygd av øst-tyskerne – 300 kilometer fra Mogadishu, på en celle på tre ganger fem meter. Der satt jeg i

landsmenn. – Da fant jeg ut at jeg like gjerne kunne tilpasse meg et liv i fengselet. Fangevokterne så forandringen om morgenen. De trodde jeg var blitt gal, og gikk til sine overordnede og sa: – Nå har vi knekket ham. Da de kom tilbake og skulle forhøre meg, fortalte jeg om det som hadde skjedd, og de ble alle dypt beveget. Fra den dagen aksepterte jeg at jeg var i fengsel.

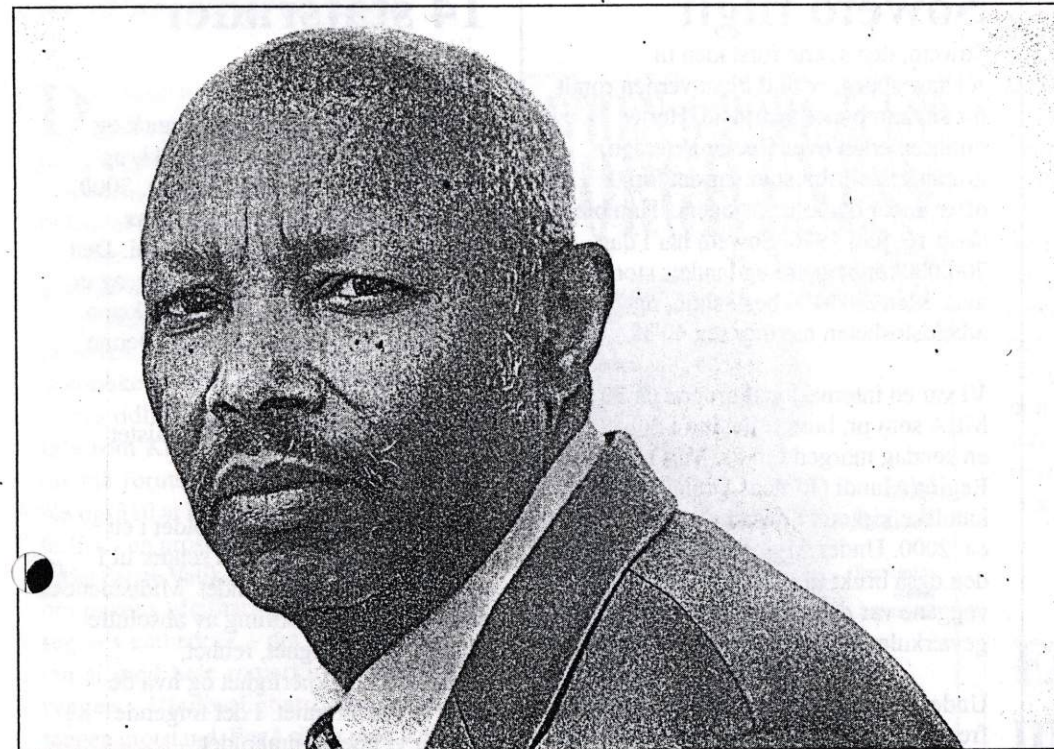
Det var verre enn å gå gjennom alle de onde tingene. Jeg følte meg rensert hver gang jeg kunne gjøre meg ferdig med et tema. – I 1984 ble Al-Azhari sluppet fri fra fengselet. Jeg oppsøkte huset der vi hadde bodd. Andre bodde der, og de visste ikke hvor kona mi og barna mine var. Jeg lette rundt til jeg fant dem. Men jeg hadde på meg de samme klærne som da jeg ble tatt. De var naturligvis utslitt. Og skjegget hadde vokst til hofte høyde. Jeg så elendig ut etter alle årene i fengselet. Da jeg plutselig stod i dora, besvimte min kone. Hun trodde rett og slett at jeg hadde stått opp fra graven. Hun var blitt fortalt av sikkerhetspolitiet at jeg var skutt. Det gikk seks dager før hun forstod at det var virkelighet.

Debut med seg selv

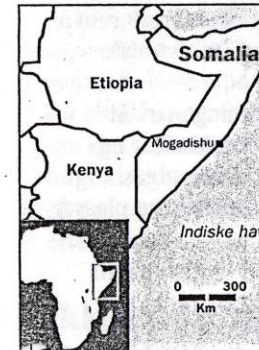
– Jeg la opp en plan for dagen. Jeg begynte med å løpe på stedet i cella. Så begynte jeg å fore debatter. Men jeg hadde bare meg selv på debatter med. Derfor fant jeg ut at jeg ville gå bakover i mitt liv så langt jeg kunne huske. Så ville jeg ta fram alt det gale jeg hadde gjort, se på det og gjøre opp med meg selv for det jeg hadde gjort. Ofte gråt jeg over alt det onde jeg hadde gjort. Dette gjorde jeg hver formiddag. – Etter lunsj og hvile gikk jeg løs på alle de gode tingene jeg hadde gjort. Jeg tok det fram og spurte meg selv om det virkelig var gjort med ærlighet. Tro meg:

Senere var det et annet spørsmål som ble stadig mer påtrengende for ham. – Hvordan skulle jeg forholde meg til mannen som fikk meg i fengsel, Siad Barré? Jeg ble klar over at hvis jeg skulle være ren, så måtte jeg tilgi ham. Men

folk som har blitt inspirert fra MRA, Moralsk Opprustning.



Osman Jama Ali var minister i diktator Siad Barrés regjering. Han brøt med Barré for regimet hans ble kastet i 1991. Nå er han sentral i prosessen med å bygge opp landet igjen. – Vi starter fra ingenting og bygger opp en kultur basert på fred og demokrati.



hvisordan skulle jeg – som hadde mistet alt jeg eide – komme meg til Nigeria der han levde i eksil? Men Gud handler på rare måter. Bare tre dager etterpå kom representanter for FN til meg og sa at jeg var valgt ut til å representere Somalia på et møte i Organisasjonen for afrikansk enhet (OAU) i Dakar. Da skjønte jeg at tiden var inne. Jeg kunne rett og slett reise om Lagos i Nigeria for jeg dro til Dakar.

Tilgivelse

Nigeriansk UD ordnet et møte med Barré. Han var syk og satt med et bonnekjede i handa. Jeg sa: – Jeg er kommet for å si at jeg tilgir deg for det du gjorde mot meg. Jeg så ham rett inn i øynene og registrerte hvordan han sloss med seg selv. Så sa han: – I dag har du kurert meg, ved at du viser meg at det fortsatt finnes folk i Somalia som tenker på den måten. To år senere døde Siad Barré.

Bygger opp landet bit for bit

GJENNOM mange år har det nesten bare vært svarte nyheter fra Somalia. Landet ble selve symbolet på alt som har gått galt i Afrika. Landet drev ut i fullstendig kaos etter at diktatoren Siad Barré ble avsatt i 1991. Siden har landet vært uten regjering, uten administrasjon. Det eneste Somalia har hatt nok av er krig og krigsherrer. Unggutter med maskinpistoler har i praksis bestemt over folks liv og død.

FN og det internasjonale samfunn prøvde å gripe inn, men gav opp.

Håp om regjering

Nå har imidlertid forandringer begynt, og for første gang er det godt håp om at det igjen skal bli mulig å stable en ansvarlig regjering med tilhørende administrasjon på beina. Et omfattende forsoningsarbeid går hånd i hånd med gjenoppbygging av administrasjon og samfunnsinstitusjoner.

Sentralt står somaliske ressurspersoner brakt sammen av MRA. I mange år har de arbeidet for å få landet på beina igjen, og nå begynner arbeidet å vise resultater.

I mer enn halvparten av Somalia er det fred, og selv i hovedstaden Mogadishu er det utnevnt en borgermester med et råd som leder byen. Vi prøver ikke å tre noe ned over hodet på folk ovenfra, men begynner ne-

derst i systemet, på landsbynivå. Vi får med oss den jevne mann. Hver landsby velger sine ledere, og representanter til høyere nivåer, sier Yusuf Omar Al-Azhari, landets tidligere USA-ambassadør.

Måtte snakke sammen

Sammen med en rekke andre somaliere, ble han sterkt utfordret av MRA i 1994.

– MRA har lang erfaring med forsoningsarbeid. De innkalte en rekke somaliere fra forskjellige klaner og politiske miljøer til et møte utenfor Uppsala. Der plasserte de oss i et hus og sa at nå får dere enten slå hverandre i hjel eller begynne å snakke sammen. Vi fant fort ut at vi alle hadde gjort feil.

Ut fra dette, og ut fra MRAs fire absolutter, ærlighet, uselviskhet, renhet og kjærlighet, begynte arbeidet for å få somaliene til å legge våpnene til side og begynne å bygge opp landet sitt igjen.

– Vi har manglet en regjering i åtte år. Men nå begynner vi å se lyset i enden av tunnelen, sier Al-Azhari, og Osman Jama Ali nikker i enighet. Ali var minister – først fiskeriminister, senere nærmest det vi ville kalt kommunalminister i Siad Barrés regjering. Han brøt med Barré for regimet hans ble kastet i 1991.

De to er med andre ord gamle fiender som har funnet hverandre i erkjennelsen av hva som ble

gjort feil og som førte til borgerkrigen og anarkiet.

– Vi er mange som har bidratt til at det gikk så galt i Somalia. Jeg trodde det var riktig som minister å gi fordeler til folk fra min egen klan. I virkeligheten var det nepotisme – begunstigelser av egne slektninger – og korrupsjon, sier Ali.

– Det som var feil, var at det var en urettferdig fordeling av makt og av landets verdier og sosiale muligheter. Heller ikke var det noe demokrati. Alt var dikttert fra toppen.

Tenke fremover

De to mener det er nødvendig å legge bak seg det diktaturet som ble bygget opp av kolonimaktene og senere forsterket av de nasjonale regjeringene etter frigjøringen.

– Vi starter fra ingenting og bygger opp en kultur basert på fred, og demokrati. Vi satser sterkt på å lære opp somaliere i og utenfor landet, sier de.

Det systemet de arbeider etter, er basert på landsbyen. Så bygger de opp en struktur basert på 20-30 landsbyer.

– Vi har den fordel at somaliene tilhører den samme stammen. Vi har våre oppdelinger etter familieklaner, men alle disse klanene er giftet inn i hverandre. Vi snakker samme språk og har samme religion og kultur. Somalia er faktisk det mest homogene landet i Afrika. Men vi har våre

Svenske aviser overtar driften av Nyhetsbyrået TT

SVERIGES seks største riksdekkende aviser skal i samarbeid med en håndfull større provinsaviser overta nyhetsbyrået TT. Den nye interessentgruppen som kalles TT interessenter AB, har greid å sikre seg kontrollen over 90 prosent av aksjene i byrået.

TT har – i likhet med søsterbyrået NTB i Norge – vært et nyhetsbyrå der alle aviser av en viss størrelse sammen har stått som eiere. De nye eierne som nå tar over, understreker at TTs tjenester skal være tilgjengelige for alle som ønsker det, og at byrået skal drives etter lønnsomhetsprinsippet.

De seks ressurssterke som nå tar over, er Stockholm-avisene Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter og Expressen, samt Göteborgs-Posten og Malmö-avisen Sydsvenska Dagbladet. Aftonbladet og Svenska Dagbladet tilhører forøvrig det norske Schibsted-konsernet. TT blir etter dette ikke lenger Tidningarnas Telegrambyrå, i betydningen alle svenske avisers byrå. Det blir snarere snakk om et Några av Tidningarnas Telegrambyrå (NTT), sier observatører i Stockholm lett syrlig. Aksjeeiere som ikke frivillig selger sine aksjer i byrået, risikerer at de blir tvangsinnløst.

Bak forandringen i eierstrukturen ligger økonomiske faktorer. (NTB)

familiekrangler, og de kan være de verste, konstaterer de to realistisk.

Mens mange i Vesten ofte har trodd at krigsherrene og militslederne har representert makten i Somalia, så er det virkeligheten klanlederne som representerer den tradisjonelle makten. Og det er der oppbyggingen starter, bekrefter de to.

– Det internasjonale samfunn har kastet bort enorme ressurser på forhandlinger med krigsherrene. Det er bortkastet. Vi bruker de tradisjonelle lederstrukturene. Da minsker også krigsherrenes makt, fordi fedrene sier til sine væpnede sønner at de skal gå inn i de nye strukturene i stedet. Vi river teppet vekk under beina på krigsherrene, sier de.

På den måten forsøker de å lede de væpnede gruppene inn i kontrollerte former, og dermed får man også en viss kontroll over de utallige våpnene som er spredd overalt.

Arbeidet har startet i den nordlige – og hele tiden den fredelige – delen av landet, men utvides stadig.

► DE to fredsambassadørene er meget takknemlig for alt Norge har gjort for somaliske flyktninger. Men de mener det er allfor tidlig å sende folk tilbake til Somalia.

– Vi har ennå ikke fått bygget opp noen administrasjon som fungerer, sier de to.

Tanzania:

Biskoper mot bestikkelser

Keld Jørgensen er formann i Arbeiderbevegelsens internasjonale forum i København. Gjennom et langt liv har han sammen med sin kone Inger arbeidet på heltid med Moralsk Opprustning. Stadige besøk i Tanzania har gitt dem mange venner i landet. I mars i år var de invitert til innsettelsen av den nye lutherske biskopen i Dar es Salaam. Her er deres beretning:

Indvielsen åbnedes med en processjon af 15 kor fra stiftets kirker i farvestrålende dragter, 100 præster og 25 biskopper med stave og tiaraer. Landets præsident og statsministeren deltog sammen med flere tusind fra stiftets menigheder i indvielsen. Den nye biskop, Jerry Mngwamba, tilhører, ligesom sin forgænger, biskop Sendoro, pionererne for MRA i landet.

Ved optakten til det sidste præsidentvalg kom alle Tanzanias biskopper med en modig erklæring om, at valget også gjaldt et oppør med korrupsjon og magtmisbruk. Den nyvalgte præsident Mkapa nedsatte så en kommission for å bekjempe korrupsjonen. En regerings-rapport fra februar i år forteller at 20.000 "spøgelsesjob" er fjernet fra lønningslistene, 800 skatteopkrævere, 46 dommere, 15 topembedsmænd og 41 fra ministeriet for offentlige arbejder er blevet afskedit. Dette ministeriet ledes af Anna Abdallah, som gentatte ganger har deltatt i MRA's konferanser i Caux. Hennes ministerium er bl.a. ansvarlig for landets veje. Hun sier at hvad hun havde lært i Caux hadde hjulpet henne: Når man begynner med sig selv, er der ikke plass for bestikkelser.

Vi rejste fra Tanzania med en overbevisning om, at tiden nu er inde til også at give et andet billede af Afrika end et kontinent fullt af korrupsjon og voldelige konflikter. Selv om korrupsjonen i Tanzania er omfattende, behandles den helt åpent. Det er også et land, hvor der hersker stabilitet, og hvor forskjellige stammer lever fredeligt sammen.

Sør-Afrika:

Soweto tilgir

Soweto, den svarte forstaden til Johannesburg, er blitt kjent verden rundt for sin kamp mot apartheid. Her er minnesmerket over Hector Peterson, grunnskoleeleven som var det første offer under demonstrasjonene. Han ble skutt 16. juni 1976. Soweto har i dag 700.000 innbyggere og landets største avis. Men 30-40 % bor i slum, og arbeidsløsheten nærmer seg 40 %.

Vi var en internasjonal gruppe på 30 fra MRA som pr. buss rullet inn i Soweto en søndag morgen i mars. Vårt mål var Regina Mundi (Jordens Dronning), den katolske kirken i Soweto med plass til ca. 2000. Under frigjøringskampen ble den også brukt til politiske møter. I veggene var det merker etter geværkuler.

Under gudstjenesten var to rader langt fremme reservert for oss. Mot slutten ble vi introdusert som gjester fra MRA og bedt om å bringe en hilsen. Vi hadde valgt John Mills fra Australia som vår talsmann. Han begynte med å takke for den vidunderlige sangen fra et svart kirkekor og kom så inn på de hvites holdning til Australias urbefolkning – aborigene. "Mange av oss har erkjent vår arroganse og hensynsløshet overfor dette mindretallet," sa han, "og på dette stedet ønsker jeg å be om tilgivelse på vegne av oss hvite." Han fikk rungende applaus før presten ville fortsette gudstjenesten.

Men plutselig ble alle oppmerksom på en liten kvinne i 50-års alderen som hadde begynt å gå opp midtgangen mot alteret. Presten virket overrasket, men bøyde seg ned til henne da hun hvisket ham noe. Så gjorde han tegn til at hun kunne si noe. Hun talte høyt og tydelig: "Aborigenes situasjon er kjent for oss i Sør-Afrika. På vegne av menigheten her i Regina Mundi, på vegne av folk i Soweto, ja, i Sør-Afrika, sier jeg: Vi aksepterer din bønn om tilgivelse. Hvis Gud tilgir oss fra dag til dag, hvem er vi om vi ikke skulle tilgi." Så gikk hun ned og satte seg like stille som hun hadde kommet opp.

JJW

Kenya:

14 statsråder tapte

En folkeaksjon mot søppel, snusk og vold – på gater og torg, i politikk og samfunnsliv – er i gang i Kenya. 3000 mennesker deltok i lanseringen av kampanjen i hovedstaden Nairobi. Den kalles "Clean Kenya Campaign", og er en videreføring av en liknende aksjon under det siste valget i Kenya. Denne vendte seg mot pengebruken og bestikkelsene i valgkampen, og medvirket til at 14 statsråder mistet plassene i Parlamentet.

Vi gjengir her noe av innholdet i en brosjyre som aksjonen nå sender ut i stort antall over hele landet. Midtsidene er en grafisk fremstilling av absolutte normer som ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet og hva de fører til i samfunnet. I det følgende gjengir vi noe av innholdet:

-Dette er en oppfordring til hver mann og kvinne som er glad i landet sitt, om å være med og bygge opp en moralsk ryggrad:

- **Korrupsjon:** Virkningen av at tusener sa nei til bestikkelser og vold så vi ved det siste valget. Mange statsråder mistet sine plasser i Parlamentet.
- **Familieliv:** Jeg vil holde meg til min ektefelle i tykt og tynt. Sammen vil vi skape en kjærlig familie som ikke sender barn ut på gaten.
- **Ungdom:** Ved eksempel og omsorg kan vi gi ungdom noe som er verdt å leve for og et alternativ til fri sex, narkotika og selviskhet.
- **Enhet gir styrke:** Kristne, muslimer, hinduer og folk av andre religioner som arbeider sammen, vil sette en solid bom mot korrupsjon og andre onder, dersom de lever ut sin tro.
- **Stammemotsetninger er ikke problemet:** Det er grådighet, hat, selviskhet og stolthet i våre hjerter som volder skade. I Kenya i dag er det mange fra Kikuyu og Kalenjin-stammene som finner fram til en dyptgående forsoning og et fellesskap som få mente var mulig.

Romersk-katolsk kirke mot år 2000.

Av lege Wollert Krohn

De fleste nordmenn har en viss forestilling om den katolske kirkes lange og sørgelige synderegister gjennom århundrene, men de færreste er klar over at kirken er i ferd med å gjøre noe med det. De siste 40-50 år har vært vitne til en gigantisk kursomlegging og reformasjon innen denne seige og tungroddede organisasjonen. En kursomlegging av verdenshistoriske dimensjoner.

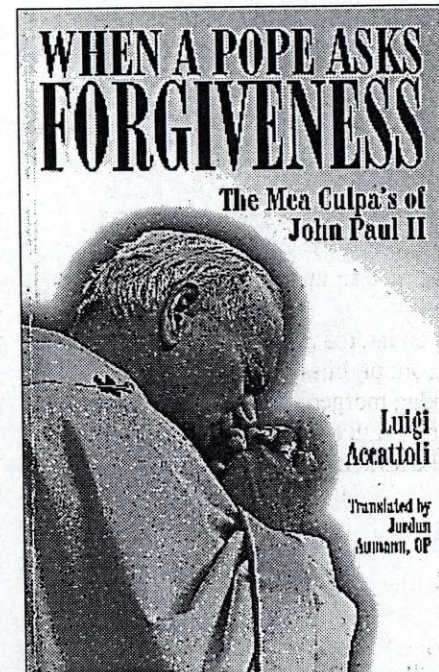
Fra tidlige dager oppfattet kirken seg selv som Kristi legeme på jorden. Kristus må forutsettes å være feilfri, og det ble også til at kirken måtte bli å anse som feilfri, - en prosess som i 1871 endte med det første Vatikankonsil vedtok dogmet om pavens ufeilbarlighet når han uttalte seg «ex cathedra», - det vil i virkeligheten si med hele romerkirkens ledelse i ryggen. Ufeilbarlighetsdogmet vakte megen motstand. For å si det med Ronald Fangen: «der har levet én som var ufeilbarlig, og heller ikke flere»

Midt i spørsmålet om synderegister og tilgivelse må vi ikke glemme motsetningen: at hele vår middelalderkultur faktisk har sin basis og sitt hjemsted i den katolske kirke. Denne motsetningen har alltid fulgt kirken: på den ene siden hellighet, på den andre siden synd, vold og urett, - ofte forenet i en og samme person.

Ikke ufeilbarlig

Mot middelalderens slutt ble det åpenbart at kirkens synd og urett begynte å ta overhånd, og reaksjonene begynte å vise seg. Hus, Luther, Zwingli, Calvin og flere satte fingeren på ømme punkter. Kirken avskallet etterhvert de mest opprørske nordmødråder i Europa, plastret de værste sårene med en motreformasjon, men fortsatte som før og hevdet at den var eneste sanne vei til saligheten.

Så kom pave Johannes XXIII i 1958. Kurien regnet ham som en overgang, han var gammel og ville neppe bli sittende lenge. Men der tok man feil, - jamen var der liv i gamlingen! Han fikk ideen om et nytt Vatikankonsil, og fra tanke til handling var det ikke langt. Han utformet de ledende tanker for konsilet, - det skulle først og fremst være et økumenisk konsil. Det ble begynnelsen til å sprengte kirken ut av isolasjonen fra alle andre kirkesam-



funn og å hele alle de sprekker som fantes, først og fremst mellom øst- og vestkirken. Konsilet varte fire ganger så lenge som beregnet og ble det avgjørende skille mellom en kirke som hang fast i middelalderen med lange røtter og en kirke som tilhører den nye tid og tar sikte på å bringe evangeliet ut til den.

Senere er det gått slag i slag. Johannes døde under konsilet, og ble etterfulgt av Paul VI, som ble den første pave til på kirkens vegne å be om tilgivelse for urett begått i fortiden. Etter et kort mellomspill kom polakken Carol Wojtyla, Johannes Paul II, - den første ikke-italienske pave på 450 år. Dermed startet et skred som vi ennå langt fra har sett slutten på.

Oppgjør med fortiden

Et viktig trekk fra pavens side var et memorandum til alle kardinaler om å granske samvittigheten før starten av det nye årtusen. Ikke bare det enkelte menneskes samvittighet, men kirkens forhold gjennom to tusen år. Det vil innebære en noenlunde nøytral historiegjennomgåelse hvor man ikke viker unna ubehagelige kjensgjerninger, men ser i øynene hva kirken virkelig har bedrevet av både godt og ondt. Kardinalene har reagert ytterst forskjellig, «hva skal man rote opp i gamle synder hos døde generasjoner etter?»

andre var enige i at det var på tide at kirken tar et ærlig oppgjør med fortiden, - for å kunne komme videre.

Paven ønsker altså å kunne begynne på det tredje årtusen av vår tidsregning med rent rulleblad, derfor først en generaloppdydding i historien. Den katolske kirke er dermed inne i en brytningstid av dimensjoner. Hva så med vår egen norske kirke, hva slags rulleblad har vi? I hele min levetid har der vært stadige splittelser, og ingen er kommet ut av dem med rene sinn og uten blod på hendene. Et «mea culpa» kan trenges, splittelsene har

Fortsettelse siste side

Einar Jargum minnes

Boktrykker Einar Jargum ble bisatt i Larvik i april, 78 år gammel. Han var i sin tid formann i den Norske Boktrykkerforening (Grafiske Bedrifters Landsforening) og representerte denne i en rekke NHO-utvalg.

Det er mange årsaker til at Einar Jargum vil bli husket. Vi peker på en: Bladet "Caux-Informasjon". Historien ble fortalt under minnestunden i Larvik i april. Etter siste verdenskrig påtok Einar og hans hustru Else seg å bringe de mange nyheter fra Caux-konferansene i Sveits ut til Stortinget, pressen og vanlige mennesker. Hver uke ble 6000 eksemplarer først oversatt, så skrevet ut, redigert, trykket og distribuert - en frivillig innsats av to mennesker som allerede hadde hendene fulle med sine jobber.

Einar - noen ville sagt ofret, selv ville han ha sagt satset, tid, energi og egne penger for at folk skulle fatte betydningen av forsoningen mellom Frankrike og Tyskland, og MRA's andel i prosessen. En av de mange nyheter fra Caux.

Med sin lune humor, sitt store hjerte og boktrykkerens profesjonelle grep gjorde Einar en jobb ingen kunne ha gjort bedre. "Caux Informasjon" gikk senere over til det nåværende "Ny Verden".

Vi minnes Einar for hva han gjorde - men aller mest for hva han var - i takknemlighet og glede. E.E.

Sakset



Selv om kynikerne benekter det, har følelser som frykt, sinne og mistillit betydning for internasjonale konflikter. Kong Hussein av Jordan skapte et følelsesmessig gjennombrudd. Inger israeler vil glemme hans lovtale for Yitzhak Rabin, eller hans knelende bønn om tilgivelse etter at en jordansk soldat hadde gått amok. Intet statsoverhode har noen gang gått ned på sine knær for å be jødene om tilgivelse. Jeg skulle ønske at Israels ledere anerkjente dette og gjorde noe liknende overfor palestinere.

En konflikt begynner og slutter i menneskenes hjerter og sinn, og ikke på ett eller annet høydedrag. Kong Hussein forsto dette og satte et eksempel.

*Den israelske forfatteren Amos Oz
til Newsweek, 1/3-99*

Iran er nå rede til å bryte ut av sin isolasjon og åpne dialog med alle nasjoner. «Ånden fra Assissi» (hvor paven samlet ledere for de store religioner til samtale og felles bønn) må fortsette som modell for forståelse mellom religioner og folkeslag. Håpet ligger i en seier for etikk, moral og forsoning. Må Gud bevare Dem, og vær så snill å be for meg.

*Irans president Mohammed Katami
i en audiens med Pave Johannes Paul.
The Weekly Telegraph, mars 1999.*

Foran Mandela viftet jeg mitt sør-afrikanske flagg. Han svarte med et smil. Det var bare et øyeblikk, men jeg vil aldri glemme det. Denne dagen forsto jeg at det ikke er en illusjon at mennesker kan inspirere, at de undertrykte kan reise seg uten bitterhet og regjere med barmhjertighet og visdom.

Det er et håp ved slutten av et århundre preget av krig og fortvilelse.

*Karboner i Sør-Afrikas
Sunday Times, 21/3-99*

I sitt andre demokratiske valg (2. juni 1999) går Sør-Afrika ut i ukjent terreng. I 1994 handlet valget om frigjøring, om en nasjons gjenfødelse, om et mirakel som overrasket verden.

Denne gang blir valget hva demokratiske land verden rundt vanligvis gjør – partier setter frem visjoner, mulige drømmer, løgner, og i noen tilfeller grunner for virkelig håp.

Vi holder med andre ord på å bli voksne, og det her pressen har sitt ansvar som en av demokratets bærebjelker. Denne avisens valgkampanje blir annerledes enn før. Vi skal arbeide for at valget blir uttrykk for folkets vilje, med politikerne som deres valgte tjenere.

The Star, Johannesburg, 17/3-99

Verdensbanken beregner at verdens 40 fattigste land har en gjeld på ca. 1500 milliarder dollars. Forståelsen av at dette er moralsk galt er økende. Wall Street Journal kaller rentebyrden «skammelig». Londons Financial Times mener gjeldslette er «påtvingende». Paven peker på gjeldslette som en passende måte å markere århundreskiftet på.

Det er også idéen bak «Jubilee 2000», en kampanje som tar sitt navn fra det gamle testamentets skikk med gjeldsettergivelse hvert 49. år. (Se Ny Verden juni '98) Kampanjen som startet for to år siden, er nå aktiv i 42 land. Under G 7-møtet (de økonomiske stormakter) i Köln i sommer kommer Jubilee 2000 til å presentere historiens største appell med 22 millioner underskrifter.

Newsweek, 1/3-99

På sikt tror jeg vi kan stole på det politiske gangsynet og det sosiale ansvaret blant arbeidsgiverne. Det fins mye klokt og renhårigt også der i gården.

*LO-leder Yngve Hågensen
i Dagsavisen, 17/4-99*

Romersk-katolsk...

Fortsettelse fra forrige side

gitt den onde rikelig tumleplass. Å kaste den første sten har vi gjort villig vekk, - Norge er ikke for ingenting det land i verden hvor avstanden til nærmeste nabo måles i — stenkast.

I boken «When a pope asks forgiveness» (Alba House, New York) har Luigi Accattoli gjennomgått alle pave Johannes Paul II's uttalelser, og gir en oversikt over alle de skritt han har tatt til forsoning eller direkte bedt om tilgivelse for kirkens tidligere misgjerninger, som f.eks. korstogene med alle sine uhyrligheter mot Islam, kompromisser med moderne diktaturer skyldige i utallige krenkelser av menneskerettighetene, rettssaken mot Galileo Galilei med nedvurdering av vitenskap og verdensbillede, inkvisisjonen med alle dens uhyrligheter, - for bare å nevne noen få. Alt i alt tegnes her bildet av en pave som på kirkens vegne regner opp og ber om tilgivelse for kirkens misgjerninger og forsømmelser, men som også øyner en fremtid med full bruk av kirkens potensiale til å stifte fred på jorden. Og han vet bedre enn noen annen at det haster.

Kofi Annan om Caux Round Table (CRT)

I en hilsen til næringslivsledere som er engasjert i Caux Round Table, kommer FN's generalsekretær Kofi Annan med en utfordring til internasjonalt næringsliv: «Markedskapitalismen har i dag ingen tydelige ideologiske rivaler. Dens største trussel kommer innenfra. Hvis den ikke kan fremme velstand og rettferd samtidig, vil den ha sviktet. Min utfordring til dere er å bruke deres innflytelse som næringslivsledere til å fremme begge deler.» Han ber medlemmene av Caux Round Table om å rapportere til ham hvis de oppdager skritt som CRT og FN kan ta sammen for at alle skal få en andel i globaliseringens goder.

NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.

UTGIVER: Moralsk Opprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo

Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Bankkonto-nummer: 0804.5125794 - 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.